

## **E - 7**

Evropska pohodniška pot je planirana po svoji dolžini od Atlantskega morja na Portugalskem do Črnega morja v Ukrajini. Trenutno poteka pot iz Španije, čez Francijo, Italijo, Slovenijo in Madžarsko v dolžini okoli pet tisoč kilometrov. V Slovenijo vstopi na italijanski meji na Matajurju nad Kobaridom in prečka Slovenijo na dolžini okoli 600 kilometrov in izstopi v Hodošu na Madžarsko.

Naša skupina se je odločila, da prehodi pot v nasprotni smeri, kar je za nas bolj ugodno. Vsi, ki imajo namen prehoditi celotno pot morajo imeti v knjižici 42 žigov, za kar bodo dobili na vseslovenskem shodu značko kot priznanje o prehojeni poti. Pot bomo prehodili postopoma v nekaj letih. Skrbeli bomo za to, da hoja ne bo preveč naporna in dolga le okoli štiri ure. Na poti bomo še dodatno poskrbeli za ogled kakšne znamenitosti.

## **G O R I Č K O**

Gričevnat svet na severovzhodnem delu Slovenije leži med Avstrijo in Madžarsko in se povzpne malo čez 400 metrov. Na jugu sega Goričko do Puconcev, Moravskih toplic, Bogojine in Dobrovnika. Najvišji vrh je Sotinski breg 418 metrov. Največji kraj je Grad

## **LENDAVSKE GORIGE**

Ozek pas ob madžarski meji, ki je nekakšen podaljšek Goričkega in sega vse do Lendave. Največji kraj je Čentiba. Najvišji vrh seže 338 metrov.

### **1. Hodoš – Gornji Petrovci** (3 ure hoje)

Na pot stopimo v Hodošu. Prvi žig odtisnemo v baru Metuljček, ki je nasproti pošte sredi kraja.

**Hodoš** (258 m n.v.) je manjši kraj in občina (od 1999 dalje), ki šteje le 360 prebivalcev. Poleg Hodoša je še zaselek Krplivnik. Hodoš ima bogato zgodovina, saj to je bila že od nekdanj naselbina obmejnih stražarjev oziroma strelcev iz leta 1393. To je bil pas, ki je varoval predvsem pred turškimi vpadi. Te naselbine so se razprostirale širom po Goričkem v dolini reke Krke. Odkriti sta bili dve gomile na Kamenjaku. Prva omemba kraja sega v 14. stoletje, ko je bil kraj še pod Madžarsko. Ime Krplivnik je slovanskega izvora v povezavi s koprivo ali koprom. Hodoš je bil na prelomu prejšnjega stoletja pa vse do leta 1945, kot upravno in gospodarsko središče pokrajine. Poleg osnovne šole, žandarmarije, banke, gasilcev, lovcev, mesnice, zdravstvene službe, je bilo tu še cerkveno središče in mejno (granično) poveljstvo.

Danes je to kraj z mešanim prebivalstvom in vero, kjer prevladuje madžarska narodna skupina in evangeličanska vera, katoličani pa so v večini v krajih nekoliko višje.

Prvo železniško progo, ki je povezovala kraje z Madžarsko, so dobili leta 1907. Po vojni leta 1945 je stekel redni železniški promet, predvsem z

Mursko Soboto. Lokomotive, ki so vozile mešane vlake na tem odseku so domačini imenovali Mariška. Ker je promet začel z leti upadati, so progo leta 1968 ukinili. Leta 2002 je Slovenija od Murske Sobote do meje zgradila povsem novo progo z vso sodobno varnostno opremo. Zgrajena je bila tudi nova sodobna železniška postaja. Danes vozi redno mednarodni vlak CITADELLA iz Ljubljane (8.50) prek Pragerskega (11.10) s prihodom v Hodoš 12. 54 in dalje za Budimpešto (prihod 17.38). In obratno iz Budimpešte (12.10) s prihodom v Hodoš okoli 17. ure in dalje po pol urnem postanku za Pragersko (19.12) in Ljubljano. Kar pomeni, da imate med obema vlakoma štiri ure in pol časa. Ostale vlakovne zveze so ugodne le iz Murske Sobote.

## **Pohodniška pot E - 7**

Iz središča kraja, kjer smo odtisnili prvi žig, gremo nekaj sto metrov po glavni cesti (Hodoš – Gornji Petrovci) proti zahodu. Tam, kjer se odcepi cesta v levo preko nadvoza ki vodi za Krplivnik in Domanjševce, zavijemo po nadvozu nad železniško progo in čez rečico Velika Krka, nato v **Krplivniku** takoj desno po kolovozu ob desni strani struge rečice do Šalovcev (ob reki 3 kilometre). Pri tem vas ne sme zavesti cesta, ki jo prečkamo in vodi od glavne ceste, nivojsko prečka železniško progo in rečico in vodi dalje proti jugu. Mi vztrajamo ob Krki in njivi na drugi strani do asfaltne ceste, kjer zavijemo desno proti severu čez rečico in nato po nadvozu nad železniško progo do glavne ceste (Hodoš – Gornji Petrovci), kjer zavijemo po cesti v levo. Smo v razloženi vasi **Šalovci** (tudi občina), ki z nekaj zaselki premore okoli 560 prebivalcev. V enem izmed zaselkov (Mali Šalovci) živijo tudi Romi. Nekoč so bili Šalovci eno največjih naselij na Goričkem. Kar nekaj časa (morda kakšen kilometer) hodimo po glavni cesti, nakar zavijemo desno na kolovoz, ki kmalu zavije nazaj na cesto, mi pa nadaljujemo naravnost po slabšem kolovozu v gozdu in nato med travnikom in njivami do asfaltne ceste, ki vodi od glavne ceste in po njej med prvimi hišami vasice **Peskovci**.

**Velika Krka**, rečica ki izvira na severu ob meji z Madžarsko, spominja bolj na potok, ki pa pokaže svojo veličino ob polni strugi vode. Velika Krka ima številne pritoke potokov. Južno od Hodoša stopi na Madžarsko kot Kerka. Južno od Gornjih Petrovcev v bližini Mačkovcev pa izvira Mala Krka, ki zapusti Slovenijo pri Domanjševcih in se izliva na Madžarsken v Veliko Krko ali Kerko z imenom Kerca ali Kis Kerka. Krka se nato na tromeji Slo.-Madž.-Hrvaška izliva v Ledavo, ta pa malo naprej v Muro. Velika Krka v Šalovcih zavije proti severu naša pot pa po glavni cesti proti zahodu.

**V Peskovcih**, ki premorejo okoli 120 prebivalcev, krenemo po cesti desno proti severu (pogled proti jugu – žel. postajališče Peskovci). Cesta (makadamska) kmalu zavije levo med hiše, mi pa nadaljujemo po slabem kolovozu navkreber. Rahel vzpon nas kmalu privede na vrh slemena do gozda, kjer krenemo po kolovozu levo proti zahodu. Pot po slemenu vodi ob gozdu, vinogradi in njivami. Med njivami nas pripelje v ovinku do vaške ceste, po kateri obdržimo smer proti zahodu (v desno). Kmalu pridemo do odcepa kolovoza, ki vodi v desno proti vrhu hriba **Nedeljski breg** (352 m) s cerkvijo **sv. Tojice**. Hrib, ki se dviguje kakšnih 70 metrov nad krajem Gornji

Petrovci, nam nudi panoramski pogled. Cerkev je katoliška, medtem, ko je evangeličanska v središču kraja.

Pri cerkvi vodi cesta v levo proti jugu v nižje ležeče središče kraja Gornji Petrovci, desno nas usmerja markacije na sosednjo vzpetino k turističnemu domu **Pindža**, ki je zaprt. Nekaj sto metrov nas utruja asfalt, nakar v prvem križišču zavijemo levo navzgor in zagledamo dom, kjer je zunaj v omarici žig.

Od tu nadaljujemo pot po asfaltni cesti in pridemo do glavne ceste, ki pripelje iz središča kraja. Še vedno smo v Gornjih Petrovcih. V križišču lahko zavijemo levo navzdol v središče ali v desno, kjer je zopet križišče. Če gremo v levo proti Šulincem, kmalu zagledamo gostišče Horvat, kjer vam nudijo topel obrok hrane. Potem se vrnemo nazaj v središče kraja Gornji Petrovci.

**Gornji Petrovci**, kraj z okoli 400 prebivalci je hkrati središče in občina. Poleg železniške postaje imajo še nekaj industrije in vse kar občinsko središče potrebuje.

Ko sva z Lojzutom Topolčnikom predhodno obiskala opisano pot, sva zavila še k znancem v obmejno vas Čepinci. Pričakoval bi, da vsi znajo madžarski. Pa ne. Tu ni Madžarskega prebivalstva, kajti smo ob meji, kjer vas bodo na drugi strani prav dobro razumeli Porabski Slovenci. Znajo pa prebivalci Čepincev nemško, čeprav je precej kilometrov do avstrijske meje. Potem pa izveva, da je veliko domačinov bilo zaposlenih v Avstriji, kjer so si zaslužili pokojnino.

## **2. Gornji Petrovci – Dom duhovnosti Kančevci (4 ure hoje)**

Ko gremo po cesti navzdol proti središču Gornjih Petrovcev, pridemo do križišča z glavno cesto Murska Sobota – Hodoš (na vzhodu v levo). Naša pot prečka glavno cesto in vodi dalje čez nadvoz nad železniško progo. Desno od križišča z glavno cesto se lahko poslužimo trgovine, bifeja ali banke.

Takoj, ko pridemo čez nadvoz zavijemo v desno na slabo makadamsko cesto in že po nekaj metrih v gozd, levo navzgor po poti proti vrhu grebena. Na vrhu (10 min. hoje) se gozd konča in nato navzdol mimo lovske staje na levi, med njivami. Pod zadnjo njivo pa levo (nekoliko brezpotja), nakar se začne travniški kolovoz pod njivo. Po desetih minutah pridemo do slabe makadamske ceste, ki vodi v zaselek. Vseskozi se gibljemo na območju Križevcev, katerega center bomo videli šele z naslednjega hriba. Pot nadaljujemo po spodnjem delu ceste (zgornji vodi k hiši) do prve hiše (Križevci št. 90), kjer srečamo prvo markacijo, odkar smo zapustili gozd. Potem še sto metrov in smo na asfaltni cesti. Po cesti kakšnih sto metrov v levo pridemo do križišča glavne ceste Gornji Petrovci – Križevci (BUS postaja). Zavijemo po cesti preko potoka Mala Krka v hrib in po nekaj sto metrih prvo križišče v zaselku (še vedno Križevci) levo in nato po spodnjem kolovozu pod kmetijo dalje med pašniki v dolino, kjer se križajo kolovozi.

Tu gremo lahko dalje po dolini po kolovozu in po nekaj minutah pridemo do gozda, kjer zavijemo levo pri lovski staji pa prečkamo potok in v gozdu smo na markaciji. Tu je pot dobro označena. S tem smo se izognili velikega ovinka in zapeljivega hriba – toda to ni prava pot, je le bližnjica.

Na križišču poljskih kolovozov krenemo v levo preko potoka ob gozdu in še kakšnih sto metrov do slabe makadamske ceste na ovinku. Preden pridete do te ceste vodi pot v desno navzgor do domačije.

Midva z Lojzetom sva jo spregledala in sva šla od križišče v desno po cesti v hrib naokoli do domačije (Križevci 121). Med hišami desno do druge hiše, kamor pride prava pot, ki sva jo zgrešila.

Tu zavije pot v desno navzdol po gozdu in dalje ob potoku (kjer se pridruži prej opisana bližnjica – brezpotja). Potem se začne gozdna pot rahlo vzpenjati in po petnajstih minutah smo pri oddajniku na **hribu Kamenek** v kraju Kuštanovci. Tu boste opazili na južni strani celo vinograde. Če boste po poti v gozdu pozorni, boste opazili da tod raste predvsem bor. Smreke ne boste srečali.

Ko pridemo iz gozda do makadamske ceste zavijemo po njej v levo do najvišje točke omenjenega vrha na višini 394 metrov. Tu stoji betonski neuporaben razgledni stolp.

Toda nama z Lojzetom ni šlo tako enostavno na najini poti. Pri domačiji, kjer je vidna markacije navzdol v desno, bi pričakovali, da pripelje in najine poti prava pot. Zato vprašava domačina (on bi naj vedel!), kako je s to potjo. Napotil naju je naprej v hrib po neoznačeni poti in dodal, da se na vrhu obe poti združijo. Na koncu najine raziskovalne poti nama je bilo jasno, da se združita pri oddajniku na hribu Kamenek. Napotila sva se torej v hrib in sredi grebena se je odcep v dolino. Na vrhu sosednjega hriba pa vabljiva vas s cerkvijo. Po občutku sva vedela, da morava nadaljevati pot naravnost v gozd. Potem hodiva in hodiva, oznake pa nobene. Pred nama je bilo še dobršen del poti za raziskati, kajti oznake so tu ponekod prav pičle. Zato se odločiva, da se vrneva in poizkusiva srečo po poti v dolino. Žal tudi tu ni nobene oznake. Podava se na vrh v vas in v bifeju ob kavici ugotoviva, da sva v središču Križevcev. Domačini nama ponosno povedo, da je to rojstni kraj prvega predsednika Milana Kučana. Hkrati pa poudarijo, da ni za svoj rojstni kraj prav nič storil. Ko je obiskal Križevce, so ga domačini spomnili, da imajo še vedno makadam, je baje izjavil: »To je cesta moje mladosti...«. O planinski ali evropski poti pa ne vedo ničesar. Le to sva izvedela, kako prideva do vrha hriba Kamenek.

Vrneva se do avtomobila, ki sva ga pustila pri domačiji na drugem hribu. Torej greva čez hrib na drugi hrib po avtomobil in naokoli po cesti čez Križevce do hriba Kamenek, kjer pustiva avto in greva po dobro označeni poti do točke, kjer sva prej zgrešila (bila zavedena) pot in potem seveda nazaj do avtomobila. Pa, kaj! Bil je čudovit sprehod po sončni naravi in spoznala sva do podrobnosti kraje južnega Goriškega. Sicer pa sva tudi nadaljnjo pot raziskovala tako, da sva jo dvakrat prehodila: do ceste in potem nazaj do avtomobila. Zadnji del potovanja v Selo, je bil že v mraku.

Od stolpa na hribu Kamenek, sto metrov nižje, zavijemo v desno na asfaltno cesto v gozd in nato ko pridemo na plano oberemo bližnjico v levo ob spodnjem gozdu. Cesta pa vodi mimo hiše ostro v ovinek in nato nazaj do oznake. Pot vodi nekaj časa po asfaltni cesti (kakšnih 200 m) nakar moramo pazi na oznako, ki v gozdu opozarja na bližnjico levo navzgor. Po kakšnih dvesto metrih smo na glavni cesti, ki jo prečkamo in nadaljujemo pot po ravninski gozdni poti z dobro planinsko oznako. Sredi gozda se pot prevesi v dolino na plano, kjer pridemo do asfaltne ceste (15 min. od prejšnje ceste).

Tudi to cesto prečkamo in nadaljujemo po slabi makadamski cesti do prvih hiš, kjer se začne ozek asfalt. Po cesti navzdol, potem navkreber, v križišču na vrhu desno in potem na glavni cesti zopet desno in že smo pri cerkvi sv. Benedikta in Domu duhovnosti, ki ga upravljajo menihi – bratje kapucini. Od tu vodi oznaka po glavni cesti. Pot vodi vseskozi po prekmurski pohodniški poti. Nekoliko nižje od Doma se E7 loči in rumena oznaka je izjemoma dobro vidna, a le nekaj časa. Potem se izgubi vsaka sled. Nato vodi po cesti čez Rdeči breg (277 m) in se nad Moravskimi Toplicami spusti po poti levo navzdol skozi gozd v naselje do ceste in po njej do hotela Terme, kjer dobite žig.

\*\*\*\*\*

*PL 262/1200*

*SB 274/6700*